

František Hablák, 17 rokov, Turzovka

Panoptikum hrôzy

Moskva 1911

Nikdy som sa na svoje spoločenské postavenie nestážoval. Vyhovovalo mi byť súčasťou vyššej strednej vrstvy a mať sluhov, keď sa mi zachcelo. Moji sluhovia boli vždy urastení, vysokí muži či krásne ženy s jasnými ruskými črtami. Nechcel som telesne nedokonalých, takých je po svete predsa dosť. Ľudia, ktorí mali nejaké vady, podľa mňa ani neboli ľudia, boli to skôr experimenty matky prírody.

Nebývam v centre Moskvy, ale ani medzi spodinou na okraji. Moskva je krásne mesto, i keď od zrušenia nevoľníctva to už nie je ono. Ale miloval som ju hlavne kvôli voľnosti. Pokojne som si mohol vykračovať po ulici a keď som uvidel nejakého starého zavšiveného žobráka, mohol som ho dobiť, skopať a buchnúť palicou cez kríže a potom si bez výčitiek svedomia zájsť do kúpeľov.

Kúpele som zbožňoval. Zbožňoval som ich kvôli tomu, že sa tam o mňa vždy pekne postarali. Umyli ma, vymasírovali a v jednom mi dokonca prali šaty. A to všetko bez zbytočných otázok, ako od čoho je táto červená tvrdá škvrna a podobne. Vlastne, teraz keď sa tak zamýšľam, neviem, či som ich miloval kvôli tomu, ako sa v nich o mňa postarali alebo kvôli tomu, že tam pracovali len Rusi a Rusky. Iní by to nevedeli tak správne urobiť. Neviem, snáď kombináciou oboch dôvodov bol dosiahnutý blahodarný efekt, ktorý ma vždy upokojil.

Môj deň prebiehal tak, že som ráno o siedmej vstal, obliekol som sa a šiel do mojej kancelárie. Keď som skončil s prácou, prechádzal som sa po nábreží Moskvy a rozmýšľal. Po jemnej potýčke s nejakým bezdomovcom som obvykle zašiel do kúpeľov a potom som sa pomaly vracal domov.

Dnes tomu nebolo inak. Po procedúrach som si doma zapálil oheň v krbe, uvaril v samovare čaj, sadol som si do môjho starého kresla ešte po dedkovi a kochal sa mojou zbierkou. Akou? O nej si povieme o chvíľu, treba len trošku trpezlivosti!

Mal som veľký dom. Zdedil som ho po mojom ujovi, ktorý ho nemal komu inému odkázať. Dom bol priestranný, vyzeral ako každý druhý. S tým rozdielom, že mal obrovskú pivnicu. Možno sa pýtate - načo pivnica? Ale aj k tomu sa dostaneme.

Blížila sa zima. Toto obdobie milujem, noci sú dlhé, moje vlastné stopy o pár minút zasype sneh a krajina sa vráti do pôvodnej neporušenej krásy. Bol tretí november, keď som vyhodil poslednú slúžku s tým, že ak opäť bude chcieť po zime prísť, nech pošle list. Chcel som si totiž cez zimu rozšíriť zbierku. Keď som ju odprevadil kdverám a zavrel ich, vrátil som sa spať do mojej izby, kde som premýšľal. Nalial som si čaj a pozeral sa von z okna. Užíval som si tú voľnosť, ktorá nastáva každú zimu, keď vyprevadím sluhov. A ako som sa pozeral von z okna a rozmýšľal som nad priebehom tejto zimy, začalo snežiť. Drobné biele vločky začali poletovať vzduchom. Bolo ich čoraz viac a viac a o chvíľu som nevidel starú plynovú lampu dole na ulici. Zaspal som.

Ráno som sa zobudil s pohárom v ruke, a tak som vstal a šiel ho odniesť. Cestou k drezu som premýšľal, čo budem robiť. Vtom moje myšlienky prerušilo naliehavé silné klopanie na dvere, ktoré bolo v mojej hlave stokrát silnejšie ako v skutočnosti. Pohár som odložil na kuchynskú linku a rýchlym krokom som šiel otvoriť dvere. Pôvodný plán bol danú osobu poriadne vyhrešiť. Čo si dovoľuje tak skoro klopať na moje dvere?! Ale keď som otvoril, moje plány sa razom zmenili.

„Veľmi sa ospravedlňujem, pane, že som tu tak skoro, ale neviem, kam mám ísť a jediná možná práca je už len u vás,“ vyhrkla na mňahned' po otvorení dverí. Bola to mladá slečna oblečená v sarafáne, mohla mať okolo dvadsaťpäť rokov. Jej žiadosť by som za normálnych okolností okamžite odbil, ale bolo na nej niečo zvláštne. Nebola ako iní ľudia. Mala hrb a jednu nohu kratšiu ako druhú. Hrbáča som v mojej zbierke ešte nemal, pomyslel som si pohrdavo.

Bolo by asi dobré vysvetliť niečo o mojej zbierke. Nie som filatelista ani numizmatik. Zbieram podľudí. O čo ide? O stvorenia, ktoré sa ľuďom ani nepodobajú, napríklad dve deti zrastené do jedného alebo dospelého jedinca s chvostom. Možno si hovoríte, že som šialenec, ale ja si myslím, že nie som. Podľa mňa je matka príroda dokonalý stroj, vďaka nemu vznikajú krásne stvorenia – my ľudia. Avšak aj v takomto stroji sa občas stane chyba a vznikne niečo, čo by tu nemalo byť a ja vlastne len pomáham matke prírode tieto nedostatky odstrániť. Ale taktiež si myslím, že by bola škoda, keby sa na tieto stvorenia úplne zabudlo. A preto tieto omyly alebo vtipy matky prírody zbieram a skladujem. Skladujem ich v mojej pivnici, od ktorej mám kľúč iba ja a keď príde ten správny čas, moju monumentálnu zbierku odhalím svetu. A tak každú zimu vyhodím služobníctvo a vydám sa na „lov“ týchto stvorení.

No ešte sa mi nestalo, že by kus mojej zbierky prišiel priamo za mnou! Tá žena mala gaštanovohnedé vlasy a oči modré ako nebo. Mohla merať asi 170 centimetrov. Jej ponuke som skrátka nemohol odolať. Odmietol by numizmatik, keby sa mu priamo pred dvere prikotúľali mince v špičkovej kvalite? A tak som ju pozval dovnútra, posadil ju do starého kresla určeného pre sluhov a bežal som do kuchyne po nejakú starú šálku. Nalial som jej do nej čaj a položil a položil na stôl. Keď som sa posadil, myslela si, že sa budeme rozprávať o jej budúcej práci. Ale ja som mal iný bod záujmu. A to jej hrb. V zbierke som ešte nikoho s hrbom nemal (a každá noha iná bol len príjemný bonus), a tak som bol naň celú dobu zahľadený. Avšak niečo mi na nej po celú dobu nesedelo.

Až po pár minútach rozhovoru som prišiel na to, čo to je. Bola to jej tvár. Bola položená nižšie ako hrb, ale aj tak bola nezvyčajne krásna. Mala jemné línie, jej líca i nos boli posypané pehami, ktoré zvyrazňovali jej oči. Po jej monológu o práci som nebol schopný reakcie. Odviedol ju do izby, nech sa vyspí a pripraví s tým, že zajtra nastupuje. Nechcel som ju hneď zabiť. Nikdy som to tak nerobil. Moje exponáty boli vždy v dokonalom stave. Títo ľudia boli zväčša na ulici uzímení, a tak som k nim podišiel a ponúkol im jednu noc v mojom dome, kde sa mohli okúpať, oholiť, ostrihať a tak ďalej. Nevedeli však, že ráno už z môjho domu neodídu.

Túto ženu som mal chuť ešte nejaký čas pozorovať. Vlastne som chcel sledovať ten hrb. Zdal sa ako druhá nevyvinutá hlava alebo niečo podobné, a preto ma tak začala fascinovať. Objekty môjho skúmania boli vždy škaredé, ale i keď sa mi to ťažko priznáva, táto žena bola v tvári krásna a jej krása mi imponovala.

Plynuli týždne a z jednej obyčajnej tuláčky, ktorá hľadala prácu, sa stal jeden z mojich najväčších objektov výskumu. A tu nastal zvrät. Nejdem vám tu popisovať, na čo som prišiel, to by bolo na dlho a nikoho z vás by to nezaujímalo, a tak radšej rovno prejdem k veci. Začala sa mi páčiť. Vyhľadával som stretnutia s ňou a začínal rozhovory, len aby som ju videl. Nie už len kvôli hrbu, ale i kvôli jej tvári. Čoraz viac a viac sa mi jej tvár páčila a i keď sa to teraz už nebojím priznať, vtedy som sa bál. Zamiloval som sa do nej.

Jedného zimného večera, keď som si ľahol do postele, veľa som začal rozmýšľať. Bol som hore do jednej hodiny po polnoci. Nakoniec som sa rozhodol. Pokrok a očistenie matky prírody musí vyhrať nad citmi. Ráno som vstal a s ťažkým pocitom na srdci, takým ťažkým ako žulová skala, som naplánoval, ako moju milovanú zabijem.

Nasledujúci deň bol piatok, a tak som z práce šiel skôr domov. Nikde som sa nezastavoval, prosto som chcel byť čo najrýchlejšie doma. Hneď som sa prezliekol a rýchlo som utekal do pivnice, aby som sa pripravil. V mojej zbierke som mal celkom 12 exponátov vo veľkých celosklenených nádobách. Vedľa týchto nádob bola polica a pod ňou stôl. Polica i stôl boli plné vecí na preparáciu alebo vraždu. Či už rýchlu alebo pomalú. A skoro by som bol zabudol, v strede miestnosti stál dubový stôl, na ktorom sa konali moje preparačné zázraky. Všetko som si pripravil aked' som skončil, bolo už šesť hodín večer, preto som odtiaľ odišiel na večeru.

Celú dobu som sa pozeral na jej tvár. Rozprávali sme sa o všedných veciach, o tom, čo bude musieť zajtra urobiť, i keď som vedel, že pre ňu už žiadne zajtra nebude. Keď sme dojedli, bola už tma. Vstal som sa od stola a povedal jej : „Nechajte všetko tak a pod'ťe so mnou po niečo do pivnice.“ „Ale, pane, ja do pivnice predsa nesmiem!“ odvetila. Vzápätí som jej odpovedal: „Ja viem, ale dnes je výnimka. Niečo by som od vás potreboval.“ Odložila si zásteru a šla so mnou.

Odomkol som dvere a povedal jej, nech ide prvá, že pôjdem hneď za ňou. Do mojej pivnice viedli schody. Mala zísť dole a počkať ma pod schodmi. Ja som zatiaľ zavrel dvere a potichu ich zamkol, aby nič nepočula. V miestnosti bola tma. Nezasvietil som, aby sa hneď nezľakla. Navigoval som ju, aby šla stále ďalej a ďalej. Potom som jej povedal, aby sa zastavila. Ja som zatiaľ prišiel k lampe a zapálil ju. Keď uvidela, čo je okolo nej, od prekvapenia a hrôzy skríkla a začala plakať. Chcela utiecť. Zhodil som ju na zem. Celá sa triasla a snažila sa odplaziť do bezpečia. Ja som si z môjho stola zobral veľký nôž a pomaly som sa k nej približoval. Kričala, žobrala o pomoc, prosila ma, ale ja som sa nezastavoval a v momente, keď došla až k zadnej stene, kde už som mal pripravenú nádobu pre ňu, som zastavil.

Schúlená a uplakaná sa chvela na zemi. Prišiel som až k nej a postavil som ju. Ale tentokrát som to neurobil ako pri ostatných, že som ich chytil za golier a silou hodil na nohy. Pomaly a s citom som sa jej dotkol a pomohol jej vstať. „Prosím, urobím všetko, čo budete chcieť, len ma nechajte ísť,“ pokúsila sa ešte zachrániť. Bola chrbtom opretá o stenu. Jedno rameno som jej o ňu zatlačil a povedal: „Jediné, čo chcem, je, aby si zomrela.“ Rozplakala sa ešte mocnejšie, ale ja som ešte dodal: „Milujem ťa, budeš navždy môj najkrajší exponát.“

S týmito slovami som jej vrazil nôž do tela a ešte niekoľkokrát som bodol. Z ľavého oka mi vyšla slza. Plač ustal. Po miestnosti sa rozľahlo mŕtvolo ticho. Pustil som ruku z jej ramena. Ticho prerušil pád tela. Nie jedného. Od vyčerpania som na zem spadol aj ja. Chvíľu som sa spamätával, no iba chorý by sa nedal do práce. A tak som jej telo jemne položil na stôl a začal preparovať. Po tom, ako som dokončil prácu, uzavrel som ju do nádoby s formaldehydom a nechal ju tam. Nôž som odhodil na stôl, ešte som si obzrel moje panoptikum hrôzy a pomaly som kráčal z pivnice preč nezabudnúť zamknúť dvere.